

**MINISTERIEEL BESLUIT HOUDENDE
VASTSTELLING VAN EEN ONTWERP VAN LIJST VAN VOOR BESCHERMING VATBARE
MONUMENTEN, STADS- EN DORPSGEZICHTEN**

DE VLAAMSE MINISTER VAN FINANCIËN EN BEGROTING EN RUIMTELIJKE ORDENING,

Gelet op de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, gewijzigd bij bijzondere wet van 8 augustus 1988, inzonderheid artikel 6, § 1, I, 7 ;

Gelet op het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten, stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij de decreten van 18 december 1992, 22 februari 1995, 22 december 1995, 8 december 1998, 18 mei 1999, 7 december 2001 en 21 november 2003;

Gelet op het besluit van de Vlaamse Regering van 27 juli 2004 tot bepaling van de bevoegdheden van de leden van de Vlaamse Regering, gewijzigd bij besluit van de Vlaamse Regering van 15 oktober 2004;

BESLUIT :

Artikel 1. Het ontwerp van lijst van de volgende voor bescherming vatbare monumenten, stads- en dorpsgezichten, wordt vastgesteld overeenkomstig de bepalingen van het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten, stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij de decreten van 18 december 1992, 22 februari 1995, 22 december 1995, 8 december 1998, 18 mei 1999, 7 december 2001 en 21 november 2003:

1° Wegens de historische waarde:

- als monument:

De restanten van het weerstandsnest Ludendorf, gelegen te Brugge (Dudzele), Westkapelse Steenweg nabij nr. 160;

bekend ten kadaster:

Brugge, 15e afdeling, sectie A, perceelnummer(s) Z.NR.(DEEL);

Brugge, 15e afdeling, sectie B, perceelnummer(s) Z.NR.(DEEL), 194L(DEEL).

2° Wegens de historische waarde:

- als monument:

De restanten van het steunpunt Blankenberghe Mole, gelegen te Blankenberge (Blankenberge), Oude Wenduinse Steenweg +3;

bekend ten kadaster:

Blankenberge, 1e afdeling, sectie A, perceelnummer(s) Z.NR.(DEEL), 741/12(DEEL).

3° Wegens de historische waarde:

- als monument:

De restanten van het steunpunt Westlich Den Haan, gelegen te De Haan (Klemskerke), Koninklijke Baan ZNR;

bekend ten kadaster:

De Haan, 1e afdeling, sectie A, perceelnummer(s) 5B(DEEL).

4° Wegens de historische waarde:

- als monument:

De restanten van de Spoorwegbatterij E 690, gelegen te Bredene (Bredene), Koninklijke Baan ZNR;

bekend ten kadaster:

Bredene, 1e afdeling, sectie B, perceelnummer(s) 20W(DEEL).

5° Wegens de historische waarde:

- als monument:

De magazijnbunker deeluitmakend van het Steunpunt Hafem, gelegen te Oostende (Oostende), Slipwaykaai ZNR;

bekend ten kadaster:

Oostende, 2e afdeling, sectie D, perceelnummer(s) 829C(DEEL).

6° Wegens de historische waarde:

- als monument:

De transformatorbunker deeluitmakend van het steunpunt Hafem, gelegen te Oostende (Oostende), Dokter Edouard Moreauxlaan ZNR;

bekend ten kadaster:

Oostende, 2e afdeling, sectie D, perceelnummer(s) 501P.

7° Wegens de historische waarde:

- als monument:

De transformatorbunker deeluitmakend van het Steunpunt Hafem, gelegen te Oostende (Oostende), Godetiastraat ZNR;

bekend ten kadaster:

Oostende, 2e afdeling, sectie D, perceelnummer(s) 70N5.

8° Wegens de historische waarde:

- als monument:

De geschutsbunker deeluitmakend van het Panzer Steunpunt Blaue Schleuse, gelegen te

Bredene (Bredene), Brugsesteenweg +37;

bekend ten kadaster:

Bredene, 2e afdeling, sectie D, perceelnummer(s) 74E(DEEL).

9° Wegens de historische waarde:

- als monument:

De geschutskazemat deeluitmakend van het Steunpunt Oostende Landfront, gelegen te

Oostende (Zandvoorde(Oostende)), Polderdijk 2;

bekend ten kadaster:

Oostende, 12e afdeling, sectie A, perceelnummer(s) 612B(DEEL).

10° Wegens de historische waarde:

- als monument:

De observatiepost deeluitmakend van het Steunpunt Oostende Landfront, gelegen te

Oostende (Zandvoorde(Oostende)), Polderdijk ZNR;

bekend ten kadaster:

Oostende, 12e afdeling, sectie A, perceelnummer(s) 614D(DEEL).

11° Wegens de historische waarde:

- als monument:

De restanten van de veldbatterij deeluitmakend van het steunpunt Oostende Landfront, gelegen te

Oostende (Zandvoorde(Oostende)), Grintweg 121;

bekend ten kadaster:

Oostende, 12e afdeling, sectie C, perceelnummer(s) 235B(DEEL).

12° Wegens de historische waarde:

- als monument:

De schuilbunker deeluitmakend van het Steunpunt Oostende Landfront, gelegen te

Oostende (Zandvoorde(Oostende)), Stationsstraat ZNR;

bekend ten kadaster:

Oostende, 12e afdeling, sectie A, perceelnummer(s) Z.NR.(DEEL).

13° Wegens de historische waarde:

- als monument:

De commandopost deeluitmakend van het Steunpunt Iltis Oostende Landfront, gelegen te

Oostende (Stene), Oudstationstraat 8;

bekend ten kadaster:

Oostende, 9e afdeling, sectie B, perceelnummer(s) 205T4(DEEL).

14° Wegens de historische waarde:

- als monument:

De restanten van het Steunpunt Seydlitz, gelegen te

Middelkerke (Westende), Koning Ridderdijk ZNR; Strandlaan ZNR;

bekend ten kadaster:

Middelkerke, 10e afdeling, sectie A, perceelnummer(s) Z.NR.(DEEL), 2Y2(DEEL);

Middelkerke, 11e afdeling, sectie A, perceelnummer(s) Z.NR.(DEEL), 1B3(DEEL).

15° Wegens de historische waarde:

- als monument:

De vuurleidingsbunker deeluitmakend van het Steunpunt aan het Sint-Laureinsstrand, gelegen te

Middelkerke (Westende), Koninklijke Baan 151;

bekend ten kadaster:

Middelkerke, 11e afdeling, sectie A, perceelnummer(s) 1F3(DEEL).

16° Wegens de historische waarde:

- als monument:

De restanten van het Steunpunt Seeckt, gelegen te

Nieuwpoort (Lombardsijde), Kustweg 101;

bekend ten kadaster:

Nieuwpoort, 1e afdeling, sectie H, perceelnummer(s) 3P(DEEL), 3R(DEEL).

17° Wegens de historische waarde:

- als monument:

De restanten van de Marine Kustbatterij Ramien, gelegen te

Nieuwpoort (Nieuwpoort), Oude Zeedijk ZNR;

bekend ten kadaster:

Nieuwpoort, 1e afdeling, sectie F, perceelnummer(s) 6L2(DEEL), 7P.

18° Wegens de historische waarde:

- als monument:

De restanten van de Kustbatterij WN Karthauserdünen of de ex kustbatterij Groenendijk Plage van de Landmacht, gelegen te

Koksijde (Oostduinkerke), Kinderlaan(Odk) ; Nieuwpoortsteenweg(Odk) nabij nr. 105; Toekomstlaan(Odk) ;

bekend ten kadaster:

Koksijde, 5e afdeling, sectie B, perceelnummer(s) 780F(DEEL);

Koksijde, 5e afdeling, sectie C, perceelnummer(s) 218A(DEEL), 232(DEEL), 603D(DEEL), 605E(DEEL);

Nieuwpoort, 2e afdeling, sectie E, perceelnummer(s) 1A3(DEEL), 1C3(DEEL), 1K3(DEEL), 1L3(DEEL), 1R3(DEEL), 109X(DEEL), 114C(DEEL), 114D, 120(DEEL), 24B(DEEL).

19° Wegens de historische waarde:

- als monument:

De geschutsbunker deeluitmakend van het Weerstandsnest Coxyde II, gelegen te

Koksijde (Koksijde), James Ensorlaan(Kok) ZNR;

bekend ten kadaster:

Koksijde, 2e afdeling, sectie H, perceelnummer(s) 520R(DEEL).

20° Wegens de historische waarde:

- als monument:

De commandopost, gelegen te

Diksmuide (Diksmuide), Gasthuisstraat(D) 6; IJzerheemplein(D) 1; Willem Telllaan(D) 3;

bekend ten kadaster:

Diksmuide, 1e afdeling, sectie B, perceelnummer(s) 145B3(DEEL);

Diksmuide, 1e afdeling, sectie D, perceelnummer(s) 711F2, 716X2(DEEL), 717V(DEEL).

21° Wegens de historische waarde:

- als monument:

De controletoren, gelegen te

Poperinge (Poperinge), Westvleterseweg ZNR;

bekend ten kadaster:

Poperinge, 2e afdeling, sectie B, perceelnummer(s) 493(DEEL).

Art. 2. Het algemeen belang dat de bescherming verantwoordt, wordt door het uitzonderlijke karakter van volgende intrinsieke waarde gemotiveerd:

De **historische** waarde wordt als volgt omschreven.

Deze oorlogssites zijn van belang voor de militaire geschiedenis. Zij geven een beeld van de evolutie in de krijgskunde en de daaraan verbonden technische ontwikkeling. Het betreft de materiële getuigen van de Tweede Wereldoorlog, één van de belangrijkste gebeurtenissen van de 20ste eeuw.

De meeste bunkersites maken deel uit van de Atlantikwall, die samen met de Ostwall, de Südwall en de Westwall, een belangrijk element vormde in de verdediging van het Duitse rijk, kort voor en tijdens de Tweede Wereldoorlog. De Atlantikwall, die de verdediging van de Atlantische kust tot doel had, strekte zich uit van de Golf van Biscaje tot aan de Noordkaap. De linie, bestaande uit talrijke afzonderlijke bunkers, moest de vijandelijke aanval opdelen in kleine stukken zodat de aanvalskracht gehalveerd werd en de vijand tijd verloor met het opruimen van de afzonderlijke verzetsnesten.

Deze relictten van de Atlantikwall gelegen op Belgisch grondgebied werden na inventarisatie geselecteerd volgens de volgende criteria: de zeldzaamheid van de constructie, de interessante functie, bepaalde merkwaardige camouflagepatronen, de samenhang in de lokale groep, de plaats en functie in de algemene structuur van de Atlantikwall.

De specifieke waarden van elke site afzonderlijk worden als volgt omschreven.

De site van het **weerstandsnest Ludendorf te Dudzele** is een mooi voorbeeld van een weerstandsnest in tweede linie dat als taak had de brug over het kanaal te verdedigen.

De site van het **Steunpunt Blankenberge-Mole te Blankenberge** maakte deel uit van een omvangrijk en belangrijk steunpunt dat als doel had de havengeul te verdedigen. De restanten omvatten een geschutsbunker, van een type dat uniek is voor België en een oude tankkoepel geplaatst op een bunker.

De site van het **steunpunt Westlich den Haan te De Haan** maakte oorspronkelijk deel uit van een belangrijk radarcentrum. Voornamelijk het ongebruikelijke model van de FlaK bunkers - i.e. licht afweergeschut - maakt deze site interessant.

De site van de **Spoorwegbatterij B690** maakte deel uit van de algemene verdediging van de havenstad Oostende. Samen met de andere te behouden sites rond Oostende geeft deze spoorwegbatterij ons een zeer interessant beeld van de Duitse verdedigingsstrategie. Dit geheel zal te vermelden zijn tussen andere Europese sites. Deze batterij voor zwaar spoorweg geschut werd in 1941 geïnstalleerd ter bescherming van de torpedobootbasis op de oostelijke oever in Oostende.

De **magazijnbunker te Oostende** maakte deel uit van de algemene verdediging van de havenstad Oostende, meer bepaald van het Steunpunt Hafan . Samen met de andere te behouden sites rond Oostende geeft deze bunker ons een zeer interessant beeld van de Duitse verdedigingsstrategie. Dit geheel zal te vermelden zijn tussen andere Europese sites.

De **transformatorbunkers te Oostende** maakten deel uit van de algemene verdediging van de Havenstad Oostende, meer bepaald van het Steunpunt Hafan. Samen de andere te behouden sites rond Oostende geven deze bunkers ons een zeer interessant beeld van de Duitse verdedigingstrategie. Dit geheel zal te vermelden zijn tussen andere Europese sites. De verdeling van elektriciteit voor de Stad Oostende gebeurde vanuit deze bunkers.

De **geschutsbunker te Bredene** maakte deel uit van de algemene verdediging van de Havenstad Oostende, meer bepaald van het Steunpunt Blaue Schleuse. Samen met de andere te behouden sites rond Oostende geeft deze bunker ons een zeer interessant beeld van de Duitse verdedigingsstrategie. Dit geheel zal te vermelden zijn tussen andere Europese sites. Deze geschutsbunker sluit aan bij de types die ontworpen werden voor de Westwall en is aldus zeldzaam voor België. Bovendien bleef uitzonderlijk de stalen pantserplaat - die het kanon beschermde - bewaard.

De **geschutskazemat te Zandvoorde** maakte deel uit van de algemene verdediging van de havenstad Oostende, meer bepaald van het Steunpunt Oostende Landfront. Samen met de andere te behouden sites rond Oostende geeft deze bunker ons een zeer interessant beeld van de Duitse verdedigingsstrategie. Dit geheel zal te vermelden zijn tussen andere Europese sites. Deze geschutskazemat werd opgetrokken ter verdediging van de zuidelijke flank van het Landfront en past in het 'Schartenbau Program' waarbij alle geschut werd overbunkerd..

De **observatiepost te Zandvoorde** maakte deel uit van de algemene verdediging van de havenstad Oostende, meer bepaald van het Steunpunt Oostende Landfront. Samen met de andere te behouden sites rond Oostende geeft deze bunker ons een zeer interessant beeld van de Duitse verdedigingsstrategie. Dit geheel zal te vermelden zijn tussen andere Europese sites. Deze observatiepost werd opgetrokken om de scherpe bocht in het oude spoorwegtraject te kunnen bewaken.

De **veldbatterij te Zandvoorde** maakte deel uit van de algemene verdediging van de havenstad Oostende, meer bepaald van het Steunpunt Oostende Landfront. Samen met de andere te behouden sites rond Oostende geeft deze bunker ons een zeer interessant beeld van de Duitse verdedigingsstrategie. Dit geheel zal te vermelden zijn tussen andere Europese sites.

De site is tevens interessant omwille van de grote en complexe vorm van de open beddingen. Bovendien ligt deze batterij op dezelfde lijn van de reeds beschermde veldbatterijen in polders: Adinkerke, Westende (Bamburg), Leffinge, Stene.

De *schuilbunker te Zandvoorde* maakte deel uit van de algemene verdediging van de havenstad Oostende, meer bepaald van het Steunpunt Oostende Landfront. Samen met de andere te behouden sites rond Oostende geeft deze bunker ons een zeer interessant beeld van de Duitse verdedigingsstrategie. Dit geheel zal te vermelden zijn tussen andere Europese sites. Het betreft een van de weinig bewaarde schuilbunkers, welke door de Duitsers gebouwd werden voor de burgerbevolking als bescherming tegen de bombardementen. De bunker wordt gekarakteriseerd door een zeer spits toelopend dak, met als doel de bommen te laten afketsen.

De *commandopost te Stene* maakte deel uit van de algemene verdediging van de havenstad Oostende, meer bepaald van het Steunpunt Iltis Oostende Landfront. Samen met de andere te behouden sites rond Oostende geeft deze bunker ons een zeer interessant beeld van de Duitse verdedigingsstrategie. Dit geheel zal te vermelden zijn tussen andere Europese sites. Deze bunker is bijzonder interessant omwille van de talrijke uitrustingsstukken die er bewaard bleven zoals stalen deuren, filters, schakelkastjes... Bovendien draagt de commandobunker bij tot het algemene beeld over de lokale bevelvoering van de Atlantikwall.

De restanten van het *steunpunt St.-Laureinsstrand te Westende* is een vrij gaaf bewaarde bunkersite aan de Belgische kust. Hier bleven een aantal bijzondere constructies bewaard met name : de tobruks met een ronde vorm, de keukenbunker, de anti-tankmuur. Dit bewaarde restant van de anti-tankmuur is uniek voor België.

De *vuurleidingsbunker te Westende* maakte eveneens deel uit van het steunpunt St-Laureinsstrand en is waardevol omwille van zijn karakteristieke vorm.

De *bunkersite te Lombardsijde* is het restant van het vrij grote steunpunt Seeckt .

De *Marine Kustbatterij Ramien te Nieuwpoort* is een interessante site omwille van het groot aantal bewaarde bouwwerken. Verscheidene zeldzame bunkertypes en het gaaf bewaarde loopgravenstelsel dragen tevens bij tot de waarde van deze site .

De *kustbatterij Wn Kartdhauserdünen te Nieuwpoort en Oostduinkerke* geeft ons een goed beeld van de manier waarop de landmacht in het begin van de oorlog een batterij installeerde en is interessant omwille van het groot aantal bewaarde bouwwerken. De aanwezigheid van een aantal Belgische bunkers uit de Eerste Wereldoorlog betekent voor de site een meerwaarde.

De *geschutsbunker te Koksijde*, - die samen met de volledig verzande commando bunker op de Hoge Blekker instond voor de verdediging van de duinen tussen Koksijde en Oostduinkerke - is voor België uniek als type en is bovendien vrij zeldzaam in Europa.

De *restanten van de commandopost te Diksmuide* dragen bij tot het algemene beeld over de bevelvoering van de Atlantikwall. De bunkers zijn gebouwd in sterkte A (i.e. voorzien van drie meter dikke wanden) wat niet zoveel voorkomt. Bovendien is de transmissie bunker een tamelijk zeldzame constructie.

De *controletoren te Poperinge* is interessant als één van de sporen van de luchtoorlog die de hele Tweede Wereldoorlog heeft blijven duren.

Art. 3. Met het oog op de bescherming zijn van toepassing:

De beschikkingen van het besluit van de Vlaamse Regering van 17 november 1993 tot bepaling van de algemene voorschriften inzake instandhouding en onderhoud van monumenten en stads- en dorpsgezichten (Belgisch Staatsblad 10 maart 1994).

Brussel, 20 JAN 2006

Vlaams minister van Financiën en Begroting en Ruimtelijke Ordening,

A handwritten signature in black ink, consisting of a long horizontal line that curves upwards and ends in a small hook.

Dirk VAN MECHELEN